

Vuokkiniemen kokouksessa pidettyjä puheita.

Vuokkiniemen kokouksessa 20. 7. 41. kapt. V. Timosen pitämä avauspuhe.

Karjalaiset, Vienan ja Aunuksen rahvas.

Kunnioitettavat Suomen kansalaiset.

Sorretun heimomme tuska- ja hätähuudot ovat kaiku-neet yli rajojemme Suomeen. Karjalan kyliin ovat mars-sineet heimolaisemme, Suomen armeijan sankarilliset sotilaat yhdessä parivuosisikymmentä sitten kotikontunsa jättäneitten, Suomeen pakolaisina siirtyneiden karja-laisoturien kanssa. Ilolla ja kiitollisuudella tervehdimme heitä ja heidän kunnioitettua ylipäällikköään, sotamarsalk-ka Mannerheimia, samoin kuin koko Suomen kansaa. Rinnan suomalaisten kanssa samoavat Karjalan metsissä aseveljinä saksalaiset sotilaat. Tunnumme suurta kiitollisuutta heidän jaloa tekoaan kohtaan.

Näin on vuosisatainen unelmamme, yhtyä ainiaaksi omaan sukulaiskansaamme, täyttymässä. Karjalan kansan kärsimysten ja sorron tie näyttää päättyvän. Uusi onnellisempi vaihe Suomen suvun historiassa avautuu eteemme. Perivihollisemme Venäjän orjuuttavista kah-leista vapautumisen hetki on koittanut Karjalan kansalle, vainotulle Vienalle ja ahdistetulle Aunukselle. Maailman tapahtumien kulku on tehnyt mahdolliseksi toivomme toteutumisen. Utta Eurooppaa luova voimakas Saksan kansa on suunnannut maailman mahtavimman armeijansa neuvostobolsheviikkeja vastaan murskatun sen sotalaumat.

Karjalaiset! Seisomme tänä historiamme suurena ajan-kohtana isiemme maalla, jonka he ovat hikeään vuodat-taen viljelykselle raivanneet. Yli vuosituhat sitten vael-sivat Suomen suvun jäsenet: karjalaiset, hämäläiset ja varsinaiset suomalaiset tänne karuun Pohjolaan. Karja-laisen osa tässä uudessa asuinpaikassa oli se, että se joutui ensimmäisenä ottamaan vastaan idän kohlut. Milloin laupeuden työn naamioimana, milloin suoranaisin aseel-lisin hyökkäyksiin sai Karjalan kansa ottaa vastaan Novgorodin ja Moskovan hyökkäysaallot. Viekkaukset ja raaka väkivalta ovat olleet ne keinot, joilla Karjalan kansaa on tahdottu sulattaa slaavilaiseen mereen. Suomen ja Karjalan historian kaikkein onnettomin on ollut se vuosi, jolloin Karjalan heimo Pähkinäsaaren rauhan kautta jaettiin kahtia. Vienan ja Aunuksen kansan kohdalle oli tämä tapaus kansallisen onnettomuuden alkuvuosi. Se joutui järjestelmällisen venäläistytymisen kohteeksi tsaristisen Venäjän taholta. Koululaitoksensa, kirkon ja virkamiehistönsä kautta idän valtiat ovat vuosisatoja kylväneet kansaamme sen turmion siementä. Karjalan kansa on ollut suurelle Venäjälle yksi niistä kansanhei-moista, joihin nähden sen sulatuspyyheet ovat vähimmin toteutuneet. Karjalan kylissä sointuu yhä edelleen suomenkieli, Vienan ja Aunuksen vivahdusrikkaina murteina. Karjalan kansa ei koskaan ole alistunut vapaaehtoisesti idän valtikan alle. Varsinkin kuluvan vuosisadan aikana on se monta eri kertaa lähtenyt taisteluun vapautuakseen idän kahleista. Vapausotien historia on todisteena siitä, mikä on ollut Karjalan kansan, Vienan ja Aunuksen rah-

vaan tahto Venäjään nähden. Se on kyllin selvästi osoit-tanut maailmalle ja ennen kaikkea Suomen kansalle ja sen johtajille, että Karjalan kansan yksimielinen tahto on ollut ja on edelleen: Irti Venäjästä, ikuisesta orjuuttajas-tamme! Olkoot sen hallitusjärjestelmä mikä tahansa, kantamme on aina sama. Tämän tahtomme ovat isämme tuoneet julki monella muullakin tavalla. Maakuntapäi-vien, kansalaiskokousten ja adressien välityksellä ovat karjalaiset yksimielisinä pyrkineet eroon Venäjästä.

Karjalaiset! Vapauspyrkimyksemme ovat tähän asti tukahtuneet Venäjän barbaarimassojen alle. Olemme olleet yksin liian heikkoja sen saavuttamiseen. Sukulaiskan-samme, joka nyt on kaivattuna vapauttajanamme Karja-laan saapunut, on saavuttanut kehityksessään sen roh-keuden ja sankarimielen, jolloin se yksimielisenä on päät-tänyt seistä tai kaatua tuskan huutoja vaikeroivan orjuu-tetun Karjalan heimon ja koko yhtenäisen Suomen puolesta. Se on sotavoimiensa ylipäällikön sotamarsalkka Mannerheimin Karjalan kansalle 23 v. sitten antaman ja nyt uusimman lupauksen takana: «En pane miekkaani tuppeen ennenkuin Karjala on vapaa.» Alkanut taiste-lumme on vievä varmaan voittoon pyhän asiamme. Kukaan oikeudenmukaisesti ajatteleva ihminen tai kansa-kunta ei voi välinpitämättömänä seurata tätä taistelua, pyhää sotaa väkivaltaa ja raakalaisuutta vastaan. Uskom-me, että koko sivistyneen maailman ja etenkin uuden Euroopan kansojen myötätunto ja tuki on puolellemme. Vapautumisen hetkemme on koittamassa.

Kunnioitetut Suomen kansalaiset!

Olette täällä kauniin Karjalamme hävitettyjen kylien raunioilla todistamassa ja näkemässä omin silmin bolshe-vistisen hallitusjärjestelmän työn tuloksia. Verratessanne näitä omiin vauraisiin kyliinne joudutte toteamaan sen valhepropagandan suuruutta, jota radion välityksellä, kuvauksena Neuvosto-Karjalasta olemme saaneet kuulla. Moni herkkäuskoinen suomalainen oli aikoinaan joutunut tuon valheen lumoihin. Nyt on totuus ihantolasta kir-kastunut eteemme kaikessa karuudessaan. Nuo ränsis-tyneet kodit, joiden asukkaista on moni saanut lähteä vangittuna kohti tuntematonta taivalta, orjana raata-maan jossain Siperian hyisillä aroilla, kertovat meille hävitetyn Karjalan ja sen orjuutetun kansan tuskan huokauksia.

Karjalan laulava kansa, joka ennen oli kuulu hilpey-destään ja avomielisyydestään, on muuttunut umpimiel-i-sen synkäksi. Tuska ja pelko on heidän kasvoihinsa piir-tänyt omat merkkinsä. Kuluneet kaksi vuosikymmentä, jonka ajan Karjalan kansa erotettuna muusta maailmasta on joutunut elämään bolsheviikkisotilaiden ja politruk-kien urkinnan keskellä, ovat olleet synkkääkin synkempiä routavuosia. Näitä vuosia voimme verrata Suomen kan-san kokemuksiin isonvihan vuosiin. Koettelemukset on Luoja asettanut kestettäväksemme, jotta olisimme kypsät yksi-mielisenä Karjalan kansana ottamaan vastaan kalleimman lahjan, mitä ihmiselle voidaan tarjota, kansallisen vapauden.

Olemme vakuuttuneet siitä, että Karjalan kontiokor-vista kuuluu par'aikaa hätä- ja avunhuutoja, jotka kan-samme kohottaa Jumalan puoleen avun ja pelastuksen

toivossa. Hän on kuullutkin nämä vaikerovien valitukset, tehnyt sulun raakuudelle ja väkivallalle ja on syöksessä sortajansa lopulliseen tuhoon.

Pelastus on koittanut Vienalle ja Aunukselle. Katajainen, sitkeä Karjalan kansa ei sittenkään ole menehtynyt sorron yöhön. Kodeista väkivalloin viedyt perheen jäsenet, nuoremmat ja vanhemmat kohta palaavat entisille kotiseuduilleen. Äiti saa luokseen jälleen lapsensa ja miehensä. Karjalan nuoret palaavat pakkotyömailta, metsistä taasen koteihinsa. Vuosikymmeniä sitten maastaan Suomeen paenneet Karjalan vanhat soturit palaavat myöskin entisiin kotikyliinsä viljelemään ja laajentamaan entisiä kotikontujaan. Uusi, ennen näkemätön hyvinvoinnin aika koittaa vielä paljon kärsineelle ja monta katkeraa kyyneltä vuodattaneelle Karjalan heimolle. Tällä hetkellä emme voi vielä ehkä uskoa tuota todellisuudeksi, sillä epätoivo ja kaikkien elämän arvojen menettäminen on samentanut näköpiirimme. Tästä huolimatta kansamme tahtoo vielä koota kaikki voimansa yhteen voidakseen mahdollisimman tehokkaalla tavalla myötävaikuttaa Suomen uuden huomenen koittoon ja Karjalan rahvaan oman onnekkaamman elämän alkuun. Uskomme ja olemme vakuuttuneita siitä. Jokainen kunnon karjalainen, niin vanha kuin nuori, on mukana hävitetyt Karjalan jälleenrakentamisessa. Meillä on jokaisella mahdollisuus olla nyt tässä työssä. Meidän karjalaisten itsemme on näytettävä luoksemme vapauttajina saapuville Suomen armeijan sotilaille ja koko kansalle, että me tahdomme olla tuon sankariryön ja-teon arvoisia. Me emme saa antaa itsestämme minkäänlaisia epäluottamuksen aiheita. Keskuudessamme ei saa olla, emmekä usko olevankaan yhtään sellaista karjalaista, ei aunukselaista eikä vienalaista, joka sortajamme Venäjän asioilla täällä vielä liikkuisi.

Viime vuodet ovat Suomen kansasta tehneet yksimielisen sankarikansan. Koettelemusten kiirastulessa on kaikki se, mikä sitä jäyti taudin lailla, pois hävinnyt. Se on löytänyt itsensä, se on oppinut ajattelemaan kansalli-

sesti ja suuripiirteisesti. Näin on se voimistunut sisäisesti ja ulospäinkin moninkertaisesti. Tästä on todistena se, että Suomen kansa, niin uskomme, on ottava Karjalankin asian yksimielisenä omakseen. Tätä rukoillen pyytää valittava Väinön kansa vanhemmalta veljeltään, se sydämeštään yhtyy suomalaisen runoilijan sanoihin: «Viekää raja ja vartiomaja kauaksi Karjalan metsiin ja meriin.»

Karjalan rahvas! Olemme kokoontuneet kylistämme tänne muinaisille kuuluille Kalevalan laulumaille, kauniin Vuokkiniemen harjanteille. Herkkänä helisi muinoin täällä kannel, soinnukkaina soljuivat runon säkeet partasuitten urosten huuilta. Vienan laulaja- ja tietäjäkansan edustajat, Latvajärven Arhippaisen Miihkalin ja monen muun seutukuntanne laulajan jälkeläiset olette saapuneet tähän kokoukseen, jossa päätetään heimomme tärkeimmästä asiasta. Siitä päätöksestä riippuu suurella määrällä tuleva kohtalomme. Valistunut, yksilön ja kansojenkin vapaudelle arvoa ja kunnioitusta antava Suomen kansa ja sen mainehikas armeija ei ole saapunut luoksemme valloittajana. Ja silloin kun taasen sotatorvet ovat lakanneet soimasta, tykit paukkumasta ja pommikoneiden ulvonta korvissamme laannut, kun maailman vihollinen bolshevistinen Venäjä ja sen liittolaiset on maahan lyöty, silloin kun Euroopan kansojen elämää taasen uudestaan järjestetään, rajoja muodostellaan, silloin myöskin Karjalan heimon kansallinen tahtomme toteutuu. Tämä tahtomme, minkä tässä kansalaiskokouksessa Suomen koko uuden Euroopan kansoille julki tuomme, on, niin uskon, «Vapautuminen ikuisiksi ajoiksi Venäjältä ja liittyminen Suomeen sen kansaperheeseen sen tasaveroisena jäsenenä». Olkaamme yksimielisiä tärkeimmässä asiassamme! Tuotakoot päätöksemme siunauksen kärsivälle Karjalan kansalle ja perustan tulevalle eheälle ja voimakkaalle suurelle Suomelle.

Kunnioitetut kansalaiset! Julistan heimoni, Karjalan kansan nimessä tämän Vuokkiniemen kansalaiskokouksen avatuksi ja ehdotan tämän kokouksen puheenjohtajaksi valittavaksi kokeneen vanhan karjalaisten luottamusmiehen, piismalahtelaisen edustajan, Probus Rahikaisen.

Opettaja W. Keynään Vuokkiniemellä 20 pnä heinäkuuta 1941 pidetyssä kansalaiskokouksessa esittämä alustus Itä-Karjalan eroamisesta Venäjältä ja liittymisestä Suomeen.

Kansalaiset.

Lähes tuhat vuotta kestänyt idän ja lännen välinen taistelu Karjalan omistamisesta on nyt joutunut ratkaisuvaiheeseen. Jälleen iskevät yhteen lännen suora säilä ja idän käyrä miekka, jälleen lyödään arpa Karjalan heimon kohtalosta, heimon, jonka esi-isät ovat vaeltavien lappalaisten rinnalla ensimmäisinä tämän maan asuttaneet. Vain heillä oli perintöoikeus tähän maahan, joka joutui idän ja lännen väliseksi taistelukentäksi. Ei v. 1323 tehty Pähkinäsaaren rauhakaan, joka iski syvän, vertavuotavan ja yhä kirvelevän haavan Karjalan heimon sieluun, saanut syntymään pysyvää olotilaa, sillä kolmen vuosisadan ajan käytiin Karjalan mailla tuon tuostakin sotia. Ja vaikka näennäinen rauhantila aika-ajottain vakautuikin, on taistelua venäläistä sortoa vastaan jatkunut vuosisadasta toiseen. Tämä, monisatavuotinen heimomme kulkema korpivaellus on sellainen kär-

simysten tie kuin vain harvojen kansojen osaksi on tullut. Se on saanut kestää yhä uusia kohlujia, uusia iskuja. Aikaisemmin Novgorod, sittemmin Moskova ja tsaristinen Venäjä yrittivät sulattaa karjalaiset itseensä. Ummikkovenäläinen koululaitos ja vieraskielinen jumalanpalvelus olivat tärkeimmät aseet karjalaisten hävitystyössä. Viimeinen, yli kaksi vuosikymmentä kestänyt painajainen, bolshevistinen hirmuhallitus aikoi vihdoon tuhota Karjalan heimon lopullisesti. Se keksi yhä uusia tuhoamismenetelmiä. Te, vuokkiniemeläiset, tämän minulle niin sanomattoman rakkaan syntymäkyläni ja -pitäjäni asukkaat, tiedätte niin kuin koko rajan tällä puolella asuva heimomme kokonaisuudessaan tietää omasta kokemuksestaan, mitä moninaisia kärsimyksiä Teidän kannettavananne näinä raskaina vuosina harteillanne on ollut ja vielä muutama päivä sitten oli. Teidänkin keskuudessamme on suuret määrät parasta ainesta vangittu, surmattu tai